

VOOR DE KRINGLEIDER

Deze werkvormen zijn bedoeld voor Bijbelstudiegroepen of kringen, ter aanvulling op de vragen die na elk hoofdstuk zijn opgenomen. Je zou ervoor kunnen kiezen je met je kring vooral te richten op hoofdstuk 5-10, waarin concrete Bijbelteksten worden besproken.

Deze werkvormen gaan ervan uit dat de deelnemers het hoofdstuk van tevoren gelezen hebben. Is dat niet het geval? Vertel dan zelf de grote lijnen in je eigen woorden en lees eventueel stukjes die jou het meest geraakt hebben hardop voor. De Bijbeltekst lees je samen, meestal na de eerste opdracht en voordat je de vragen bespreekt. De laatste opdracht bevat vaak iets om thuis over na te denken of mee aan de slag te gaan.

Hoofdstuk 1: Wat is wijsheid en wie is wijs?

1. Teken op een groot vel papier twee assen. De horizontale as staat voor het immanente, het leven hier en nu. De verticale as staat voor de verbinding met God. Verzamel woorden die bij deze assen horen en schrijf ze eraast. Dat mogen woorden uit het gelezen hoofdstuk zijn, maar ook woorden die de deelnemers zelf aandragen. Laat iedereen een post-it plakken op de plek waar hij of zij zichzelf meestal bevindt in het dagelijks leven. Laat ze een tweede post-it plakken op de plek waar ze zichzelf het liefst zouden willen zien.

Hoeveel afstand zit er tussen de post-its? Wissel uit hoe dat komt en hoe de afstand verkleind zou kunnen worden.

2. Wissel uit welk stukje uit de inleiding de deelnemers het meest geraakt heeft. Hoe heeft dit hun kijk op wijsheid veranderd? Laat iedere deelnemer iets bedenken dat hem komende week kan helpen om stil te staan bij dit inzicht en het eventueel in praktijk te brengen.

Hoofdstuk 2: Wat zijn kenmerken van Bijbelse wijsheid?

1. Laat een aantal afbeeldingen zien (digitaal of op papier) van onderdelen van de schepping. Bijvoorbeeld een indrukwekkend gebergte, een krokus, een hen die voor haar kuikens zorgt... Laat elke deelnemer een afbeelding kiezen en vertellen wat dit plaatje hem of haar over God laat zien.

2. Wissel met elkaar uit wanneer je iets van ‘volheid’ of ‘heelheid’ van leven hebt ervaren. Was die ervaring iets dat je gewoon toeviel, of kun je dit ook bewust opzoeken? Zo ja, hoe? Maak eventueel afspraken hoe je elkaar hierin de komende tijd kunt aanmoedigen.

Hoofdstuk 3: Drie cruciale begrippen uit de Bijbelse wijsheidsliteratuur.

1. Zing met elkaar (of luister naar) het Taizé-lied *The kingdom of God is justice and peace and joy in the Holy Spirit*. Welke andere liederen kennen de deelnemers waarin soortgelijke inzichten naar voren komen?
2. Laat de deelnemers reageren op de volgende stellingen. Als de ruimte dat toelaat, kun je ze hun houding zichtbaar laten maken door op verschillende plekken te gaan staan.
3. ‘Wijsheid is een individuele verworvenheid’ versus ‘wijsheid groeit binnen een maatschappij’.
4. ‘Wijsheid lijdt tot geluk’ versus ‘er zit geen oorzakelijk verband tussen wijsheid en geluk’.
5. ‘Ontzag voor de Heer is een achterhaald concept’ versus ‘ontzag voor de Heer is een noodzakelijke voorwaarde voor wijsheid’.

Hoofdstuk 4: De Bijbelse wijsheidsboeken: hun nationale en internationale context

1. Binnenkomer: wissel wat vakantie verhalen uit. Wie kan over een ervaring (in het buitenland) vertellen waarbij hij of zij iets leerde van de wijsheid, cultuur of levenshouding van een ander volk?

Hoofdstuk 5: Het boek Spreuken

1. Binnenkomer: Bereid kaartjes voor met daarop óf een vers uit het boek Spreuken, óf een uitspraak van Loesje (te vinden op internet). Geschikte verzen zijn bijvoorbeeld Spreuken 11:13; 13:16; 14:30; 15:16 en 17; 16:9; 20:1. Laat iedereen een spreuk kiezen die iets bij hem of haar oproept en deel dat met elkaar.
2. Bedenk met elkaar hoe het loflied op de sterke vrouw vandaag de dag zou klinken. Zou het loflied op een ‘sterke man’ hiervan verschillen? Lees eventueel Jezus Sirach 4:1-10 ter inspiratie.
3. Laat iedereen een regel kiezen die hij of zij (meer) zou willen toepassen de komende tijd. Kom er de volgende keer op terug of dit gelukt is.

Hoofdstuk 6: Het boek Prediker

1. Binnenkomer: Zet van tevoren een glas op tafel dat ongeveer tot de helft gevuld is. Vraag aan iedere deelnemer of dit volgens hen halfvol of halfleeg is. Zegt dit iets over hun algemene levenshouding?
2. Alternatief (of ter aanvulling): Geniet vóór het inhoudelijke deel samen van een heerlijke maaltijd, of regel iets extra lekkers voor bij de koffie. Wissel daarna met elkaar uit wat dit met het 'goede leven' te maken heeft, zoals dat in de eerste hoofdstukken van dit boek beschreven werd.

Hoofdstuk 7: Het boek Job

1. Binnenkomer: Zet een grote kaars klaar, of één kleine kaars of theelicht per deelnemer. Neem een moment om stil te staan bij de dingen in deze wereld die niet kloppen met ons gevoel voor rechtvaardigheid of ons beeld van een goede en rechtvaardige God. Wie wil, mag een concreet voorbeeld noemen en daarbij een kaars aansteken en een gebed uitspreken.
2. Lees samen Job 23 en Psalm 119:145-160. Wissel in tweetallen uit welke ervaring op dit moment het herkenbaarst is: God die nabij is, of God die juist afwezig lijkt. Zijn er ook momenten geweest waarop dat anders was?
3. Het boek Job is ook een les in wat je *niet* moet doen als je te maken hebt met iemand die lijdt of rouwt. Welke *best* en *worst practices* kunnen jullie op basis hiervan bedenken? Zijn er concrete situaties in jullie omgeving waarin je iets aan deze inzichten hebt?

Hoofdstuk 8: Wijsheidspsalmen

1. Binnenkomer: Wijsheidspsalmen zijn vaak geschreven om iets over te dragen aan de volgende generatie. Vraag aan de oudste deelnemer wat een belangrijke levensles is die hij of zij graag met de jongere deelnemers of jongeren in het algemeen zou willen delen.
2. Alternatief: Vraag aan iedere deelnemer om zo'n les op een post-it te schrijven. Plak die post-its op een groot vel papier.
3. Om af te sluiten: als je met post-its hebt gewerkt, vraag dan of de deelnemers hun lessen willen wijzigen of aanvullen op basis van de gelezen Bijbelteksten en het gesprek.

Hoofdstuk 9: Het boek Wijsheid van Jezus Sirach

1. Begin de bijeenkomst vandaag eens met een korte gezamenlijke wandeling, liefst in een enigszins ‘groene’ omgeving. Let daarbij op de schepping om je heen: wat zie, ruik of voel je? Laat bij terugkomst iedereen één inzicht delen.
2. Kijk nog eens terug naar de twee assen die aan het begin van dit boek werden uitgelegd. Pak eventueel jullie eigen invulling hiervan er weer bij. Hoe sluiten de woorden van Jezus Sirach aan bij deze twee assen?

Hoofdstuk 10: Het boek Wijsheid van Salomo

1. 1 Timoteüs 3:9 spreekt over het ‘geheim van het geloof’. Wissel in tweetallen uit wat je van deze uitdrukking vindt. Is het geloof inderdaad een ‘geheim’ dat je geopenbaard moet worden, en dat je niet goed in woorden kunt vatten? Of hebben we juist de opdracht om te zorgen dat het geloof voor zoveel mogelijk mensen *geen* geheim meer is?
2. Zoek op internet of in de app Mijn Bijbel het woord ‘geheim’ op. Welke overeenkomsten en verschillen zien jullie met de tekst uit Wijsheid van Salomo?
3. Kijk nog eens terug op de reeks bijeenkomsten die achter jullie liggen. Laat ieder één of twee punten noemen die hij of zij meeneemt.